

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4265/2022
29.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Милановић, адвокат из ..., против тужене Опште болнице Ваљево, са седиштем у Ваљеву, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1964/22 од 19.07.2022. године, у седници одржаној 29.05.2023. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1964/22 од 19.07.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 278/21 од 04.04.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име топлог obroка и регреса – разлике укупне зараде за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године исплати износ од 192.522,45 динара, са законском затезном каматом почев од 25.12.2021. године до исплате, као и износ од 38.246,96 динара на име затезне камате обрачунате до 24.12.2021. године. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиљи плати на име трошкова парничног поступка износ од 84.800,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, решено је да се тужиља ослобођа обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1964/22 од 19.07.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужена да тужиљи на име топлог obroка и регреса – разлике укупне зараде, за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године исплати износ од 192.522,45 динара, са законском затезном каматом почев од 25.12.2021. године до исплате, као и износ од 38.246,96 динара на име затезне камате обрачунате до 24.12.2021. године. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је обавезана тужиља да туженој на име трошкова

првостепеног парничног поступка исплати 6.825,00 динара, а одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженој на име трошкова поступка по жалби исплати 27.300,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао добијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом тужиле се не указује на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у утуженом периоду радила код тужене на радном месту „...“, са коефицијентом 6,83. Тужена је тужилци обрачунавала плату множењем коефицијента радног места тужиле и прописане основице, након чега је целокупну обрачунату плату са увећањем и накнадама, упоређивана са минималном зарадом и по потреби допуњавала до износа минималне зараде. У обрачунским листама тужиле за спорни период, тужена је тужилци исказивала плату у висини минималне зараде, колико јој је и исплаћивано. Накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора нису исказиване. Висина тражених накнада на име топлог obroка и регреса утврђена је вештачењем, а суд је прихватио варијанту обрачуна према најповољнијем критеријуму за тужену и важећим Посебним колективним уговорима у Републици Србији, односно дневни износ топлог obroка у висини од 250,00 динара бруто, а месечни износ регреса за коришћење годишњег одмора у висини 1/12 минималне зараде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио и обавезао тужену да јој исплати накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, у утуженом периоду, јер је закључио да у минималној заради која је тужилци, у утуженом периоду, исплаћивана, није садржана накнада трошкова који су предмет овог спора.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиле одбио применом одредбе члана 108, 111 и 118. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05 са изменама и допунама), у вези одредби члана 1 - 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Сл. гласник РС“, бр.34/01...21/16), налазећи да су примања по основу зараде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту радног места тужиле, као једном од елемента плате.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Закон о раду, у одредби члана 105. став 3. прописује да се под зарадом сматрају сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, 42. став 3. тачке 4. и 5. члана 118. став 1. тачка 1-4, члана 119, члана 120. тачка 1. и 158. тог закона. Према одредби члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са Општим актом и Уговором о раду, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и на регрес за коришћење годишњег одмора, а висина трошкова из става 1. тачка 5. тог члана мора бити изражена у новцу (став 2).

Закон о платама у државним органима и јавним службама, прописао је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања, поред осталог и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета РС, АП и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основу за обрачун и исплату плате утврђује Влада, осим за Председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама Председника Републике и Народне скупштине РС. На основу одредбе члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а на основу члана 2. истог члана закона, коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.106/18), у одредби члана 90. одређује елементе за утврђивање плате, тако што се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате и дела плате по основу радног учинка у складу са законом (став 2); основна плата припада запосленом који ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3).

На основу одредбе члана 91. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.96/19 и 58/19), одређени су елементи за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате и дела плате по основу радног учинка у складу са законом (став 2); основна плата припада запосленом који ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3).

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, које је Влада РС донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из Буџета РС, АП и јединица локалне самоуправе. На основу одредбе члана 2. став 1. тачка 13. те Уредбе утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених из члана 1. ове Уредбе које се примењује и на запослене у здравственим установама.

У конкретном случају, тужила је запослена у здравственој установи па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнаде и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом, положај, права и обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, као и да Посебним колективним уговором за запослене у јавним службама није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. То право није предвиђено ни ПКУ за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.106/18), као ни ПКУ за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.96/19 и 58/19), нити претходно важећем ПКУ из 2010. године. Пошто је накнада тужили трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у утуженом периоду, исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате, следи да јој не припада право на исплату која је предмет овог спора, без обзира на то што је тужили плата исплаћивана у висини минималне зараде.

На основу Закључка усвојеног на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 05.07.2022. године, запослени коме се плата исплаћује у висини вредности минималне зараде у јавним службама, као корисницима буџетских средстава, остварују право на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора по основу рада применом коефицијента за обрачун и исплату плата, у коме је садржан додатак на име тих накнада и саставни део коефицијента за сваког запосленог. Из тих разлога, наводима ревизије тужиле се неосновано побија правилност примене материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. став 2. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни суд је донео одлуку као у ставу првом изреке применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Тужила није успела у спору па нема право на накнаду тражених трошкова ревизијског поступка, сагласно чл. 153. ст. 1 ЗПП.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић